

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğreten Eğitimcilerin Yapay Zekâ Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

Mehmet Kardoğan^{1,} & Naif Kardaş²*

Özet: Son yüzyılda bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmeler, insanlara birçok alanda önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu fırsatlardan biri de giderek daha fazla alanda etkisini gösteren yapay zekâ uygulamalarıdır. Günümüzde birçok sektörde olduğu gibi eğitim-öğretim süreçlerinde de yapay zekâ teknolojileri çeşitli işlevlerle kullanılmaktadır. Yapay zekânın eğitim-öğretim faaliyetlerinde kullanılması eğitimcilere olumlu katkı sağlayabilir. Bu bağlamda gerçekleştirilen bu araştırmanın amacı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten eğitimcilerin yapay zekâ uygulamalarına yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninde yapılandırılan bu çalışmada, Türkiye'nin farklı bölgelerinde görev yapan altı akademisyen ve altı öğretmenden oluşan 12 katılımcı yer almıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre, katılımcıların büyük çoğunluğu yapay zekâ uygulamalarını eğitim süreçlerinde aktif biçimde kullandıklarını belirtmiştir. Eğitimciler, yapay zekâ uygulamalarının bireysel öğrenmeyi desteklediğini, materyal geliştirme ve erişim süreçlerini kolaylaştırdığını gelecekte bu teknolojilerin bireysel öğrenmeyi ve bilgi edinmeyi kolaylaştıracağını, dijitalleşmenin eğitim süreçlerinde daha da yaygınlaşacağını, dil öğretiminde önemli katkılar sağlayacağını ifade etmiştir. Öte yandan, bazı katılımcılar yapay zekânın öğrencileri tembelleğe alıştırabileceğini ve kültürel aktarım konusunda yetersiz kalabileceğini dile getirmiştir. Ayrıca kişisel verilerin sızdırılması, güvenlik tehditleri ve yüksek maliyetler nedeniyle bu uygulamaları kullanmayı tercih etmediklerini belirtmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Yabancılar Türkçe öğretimi, yapay zekâ, chatGPT, teknoloji

Geliş Tarihi: 12.05.2025 – **Kabul Tarihi:** 29.06.2025 – **Yayın Tarihi:** 30.06.2025

DOI:

Opinions of Educators Teaching Turkish as a Foreign Language on Artificial Intelligence Applications

Abstract: Rapid developments in the field of science and technology in the last century offer people important opportunities in many fields. One of these opportunities is artificial intelligence (AI) applications, which have an impact on more and more fields. Today, as in many sectors, artificial intelligence technologies are used in

¹ **Mehmet Kardoğan**, Başkent University, Department of Turkish and Social Science Education. ORCID: 0000-0002-5620-3371.

***Correspondence:** mhmtkardogan13@gmail.com

² **Naif Kardaş**, Ministry of National Education. ORCID: 0000-0002-4802-7478

education and training processes with various functions. The use of artificial intelligence in educational activities can make a positive contribution to educators. In this context, the aim of this study is to reveal the views of educators who teach Turkish as a foreign language towards artificial intelligence applications. In this study, which was structured in case study design, one of the qualitative research methods, a total of 12 participants consisting of six academicians and six teachers working in different regions of Türkiye took part. The data were collected through a structured interview form developed by the researchers and analyzed using content analysis technique. According to the research findings, the majority of the participants stated that they actively use artificial intelligence applications in their educational processes. Educators stated that artificial intelligence applications support individual learning, facilitate material development and access processes, that these technologies will facilitate individual learning and knowledge acquisition in the future, that digitalization will become more widespread in educational processes, and that they will make significant contributions to language teaching. On the other hand, some participants stated that artificial intelligence may accustom students to laziness and may be insufficient in cultural transmission. They also stated that they do not prefer to use these applications due to the leakage of personal data, security threats and high costs.

Keywords: teaching Turkish to foreigners, artificial intelligence, chatGPT, technology

GİRİŞ

Teknoloji, günümüz dünyasındaki modern toplumların yaşamlarında etkili bir rol oynamaktadır. Teknolojik gelişmelerin İnsanların yaşam tarzlarını, iletişim biçimlerini ve eğitim-öğretim sistemlerini değiştirdiği bilinmektedir. Castells (2000) bu bağlamda, bilgi ve iletişim teknolojilerinin, toplumsal yapıyı yeniden şekillendirdiğini ve kişiler arası ilişkilerin dijital ağlar üzerinden yeniden şekillendiğini ifade etmiştir.

Teknoloji alanındaki hızlı gelişmeler insanların birbirleriyle her dilde sağlıklı ve hızlı bildirişim kurabilmelerine olanak tanımaktadır. Dünyanın herhangi bir noktasında gerçekleşen bir gelişme teknolojinin sağladığı imkânlarla dünyanın büyük bölümü tarafından anlık olarak takip edilebilmektedir.

Son yıllarda teknoloji alanında gerçekleşen önemli gelişmelerden biri de yapay zekâ uygulamalarıdır. Yapa zekâ kavramı ilk olarak 1956 yılında John McCarthy, Marvin L. Minsky, Nathaniel Rochester ve Claude E. Shannon tarafından Dartmouth Konferansı'nda dile getirilmiştir (Alpaydın, 2013). Zeki bilgisayar programları yapma bilimi ve mühendisliği (McCarthy, 2007) şeklinde tanımlanan yapay zekâ, geniş uygulama alanlarında önemli işlevler görmektedir (Küçükkara vd., 2024). Öyle ki yapay zekâ günümüzde birçok ülkede, farklı sektörlerde insanlara kolaylık sağlayan önemli teknoloji unsurlarından biri hâline gelmiştir.

Toplumlar, günümüzde teknolojiye dayalı uygulamalara hâkim olan, bu uygulamaları etkili bir şekilde kullanabilen nesillerin yetişmesine oldukça önem vermektedirler (Su vd., 2023a). Dolayısıyla eğitim-öğretim faaliyetleri düzenlenirken yapay zekâ uygulamalarının dikkate alınması yaşamsal öneme sahip bir konu olarak ele alınmaktadır. Söz konusu teknolojik gelişmeler yapay zekâyâ dayalı uygulamaların eğitim-öğretim ortamlarında daha yaygın olarak kullanılması sonucunu doğurmuştur (Ouyang & Jiao, 2021).

Yapay zekânın eğitim-öğretim faaliyetlerinde kullanılması eğitimcilere olumlu katkı sağlayabilir. Öğrenci gelişiminin izlenmesi, öğrenme girdilerinin analiz edilmesi ve öğrencilere geri bildirim verilmesi vb. konularda eğitimcilere yardımcı olduğu bilinmektedir (Jiang, 2022).

Yapay zekâ, bireyselleştirilmiş öğrenmeyi destekleyerek (Zawacki Richter vd., 2019), öğrencilere yaratıcı, sorgulayıcı ve etkileşimli öğrenme alanı oluşturmakta (Yuen vd., 2011; Aydoğdu & Kelpšiene, 2021), öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik pratik çözümler sunmaktadır (Drigas & Ioannidou, 2012). Çevrimiçi uygulamalar öğrenme ortamları oluşturarak öğrencilere öğrenmelerde avantajlar sağlayabilmektedir (Roll & Wylie, 2016; Liu vd., 2020).

Öğretmenler, dil öğrenme sürecinde öğrencilere dönüt verme, rehberlik etme konusunda kilit role sahiptirler. Freeman ve Johnson (1998), öğretmenlerin pedagojik ve sosyokültürel eğitimlerinin öğrencilerin mesleki ve akademik başarılarında etkili olduğu kadar dil öğretiminde de oldukça etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Çünkü öğretmenler dil öğretmenin yanı sıra öğrencilerin iletişimsel dil becerilerinin gelişmesine ve kültürel farkındalıklarının oluşmasına da yardımcı olmaktadır. Bu durumun öğretmenlerin dil öğrenme sürecindeki önemini ortaya çıkaran temel faktör olduğu söylenebilir. Bu bağlamda dil öğretiminde yapay zekâ destekli uygulamaların tasarlanması ve uygulanmasında alan uzmanları kritik rol oynamaktadırlar (Lameras & Arnab, 2021). Dolayısıyla eğitimcilerin bu uygulamalara yönelik görüşlerinin bilinmesi önemlidir.

Dil öğrenme sürecinin birden fazla faktörden etkilendiği hususu dikkate alındığında bu süreçte çeşitli yaklaşım ve yöntemlerin kullanılması gerektiği söylenebilir. Bu bağlamda yapay zekânın dil öğretiminde hedef dilin amaç ve kazanımlarını öğrencilere kazandırmada oldukça önemli olduğu bilinmektedir (Kushmar vd., 2022). Çünkü yapay zekâyâ dayalı uygulamalar hem zaman tasarrufu sağlaması (Zileli, 2023) hem dil öğrenme sürecinde geri bildirim sağlaması konusunda etkilidir (İşler & Kılıç, 2021). Huang vd., (2020) yapay zekânın dil öğrenme sürecine etkisini belirlemeye çalıştıkları araştırmada, dil öğrenme sürecinde

bireyselleştirilmiş dil öğrenme programının farklı öğrenme düzeyine sahip öğrencilere hem bireysel hızda öğrenme imkânı sağladığını hem de uygun öğrenme materyalleri sunduğunu belirtmişlerdir.

İngilizce öğretiminde e-kitap, dijital oyunlar, mobil ve web uygulamaları gibi birden fazla dil öğrenme materyali bulunmaktadır (Dündar & Kara, 2019). Ancak Türkçenin günümüzde birçok farklı coğrafyada milyonlarca insan tarafından konuşulduğu gerçeği (Güneş, 2013) dikkate alındığında yapay zekâ uygulamaların yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de kullanılmasını gerekli ve önemli kılmaktadır.

Alanyazınındaki bazı çalışmalar incelendiğinde teknoloji destekli uygulamaların yabancı dil olarak Türkçe öğretimine olumlu katkı sağladığını ortaya koyduğu anlaşılmaktadır. (Baş & Yıldırım, 2018; Dündar & Kara, 2019). Alanyazında yapılan çalışmalardan hareketle eğitim-öğretim faaliyetlerinde yapay zekâ destekli uygulamaların gittikçe yaygınlaşacağını söylemek mümkündür. Bu bağlamda alanyazın taraması yapıldığında; eğitimde yapay zekâ ile ilgili; Zileli (2023) ChatGPT'nin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılması, Elmas ve Yücel (2024) ChatGPT 4o adlı sohbet robotunun yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılması, Kaleli ve Özdemir (2025) ChatGPT, Mondly, Rosetta Stone ve DeepSeek R1 gibi yapay zekâ uygulamalarının yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılması, Katı ve Can (2024) ChatGPT 3.5 yapay zekâ uygulamasının yabancılara Türkçe öğretiminde metin üretebilme durumunda kullanılması, Tekeli ve Yeşil (2024) yabancılara Türkçe öğretiminde geleneksel ve yapay zekâ destekli sadeleştirme yönteminin seçilen metin üzerinde karşılaştırılması, Banaz ve Maden (2024) Türkçe öğretmen adaylarının yapay zekâya ilişkin tutumlarının incelenmesi, Çangal vd. (2025) yabancılara Türkçe öğretiminde yapay zekâ uygulamalarına ilişkin öğretici görüşlerinin belirlenmeye çalışılması konulu çalışmaların yapıldığı belirlenmiştir. Ancak Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten eğitimcilerin görüşlerine yer veren çalışma sayısının oldukça sınırlı olduğu söylenebilir. Bu sınırlılıktan hareketle bu araştırmanın ortaya koyacağı sonuçların yapılacak çalışmalara destek olacağı ve alan yazınına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın Amacı

Araştırmada, yapay zekânın yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılmasına ilişkin eğitimcilerin düşüncelerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Yabancılara Türkçe öğretiminde yapay zekâ teknolojilerinin etkileri ve potansiyel faydaları nelerdir?

2. Yabancılara Türkçe öğretiminde yapay zekânın kullanımı hangi zorlukları beraberinde getirmektedir ve bu zorlukların çözümü için ne gibi stratejiler geliştirilebilir?
3. Yabancılara Türkçe öğretiminde yapay zekâ kullanımının etik açıdan oluşturabileceği riskler nelerdir ve bu risklere karşı hangi önlemler alınmalıdır?
4. Yabancılara Türkçe öğretiminde yapay zekâ araçları kullanılıyor mu, hangi dil becerilerinde hangi yapay zekâ araçlarından yararlanılmaktadır?
5. Yabancılara Türkçe öğretiminde yapay zekâ gelecekte nasıl bir dönüşüm yaratabilir, bu dönüşüme uyum sağlamak için hangi önlemler alınmalıdır?
6. Eğitimcilerin Yabancılara Türkçe öğretiminde yapay zekâ programlarının etkilerine ilişkin diğer görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan durum çalışması desenine uygun olarak tasarlanmıştır. Durum çalışması sınırlandırılmış bir veya birden fazla durumun görüşme, gözlem, doküman, rapor, görsel-işitsel gibi çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları ile derinlemesine incelendiği, durum ya da duruma bağlı temaların tanımlandığı bir nitel araştırma yaklaşımıdır (Creswell, 2007). Durum çalışması araştırmacının olaylar üzerinde kontrolünün az veya hiç olmadığı, “niçin” ve “nasıl” sorularına odaklanıldığı bir araştırma yaklaşımıdır (Yin, 1984).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten Türkiye’nin farklı bölgelerinde görev yapan altı akademisyen ve altı öğretmen olmak üzere toplam 12 kişiden oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken araştırmacının sahip olduğu maddi imkân ve zaman da düşünülerek kolay ulaşılabilir örneklem yoluna gidilmiştir. Kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi araştırmacının hedef evrenden örneklemi oluştururken ulaşabileceği en kolay ögelere yönelmesi şeklinde tanımlanabilir (Patton, 2005).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından görüşme soruları oluşturulmadan önce alanyazını taraması yapılmıştır. Alanyazını taraması yapıldıktan sonra sekiz maddelik bir form oluşturulmuştur. Formun kapsam geçerliği için sorular dört alan uzmanının görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda

formdan iki madde çıkarılmış ve forma son şekli verilmiştir. Altı sorudan oluşan yapılandırılmış görüşme formu “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Yapay Zekâya Yönelik Sorular” şeklinde düzenlenmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verilerinin toplanabilmesi için gerekli izinler alınmıştır. Gerekli izinler alındıktan sonra katılımcılara gönüllülük esasında katılımın olacağını ve elde edilen verilerin sadece bu araştırmada kullanılacağı bilgisi verilmiştir. Katılımcılardan olumlu dönüt geldikten sonra görüşme soruları mail yoluyla her bir katılımcıya ulaştırılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler içerik analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. İçerik analizi, belirli kurallara bağlı olarak yapılan kodlamalarla metnin bazı kelimelerinin daha küçük kategorilere göre açıklanan teknik olarak tanımlanır (Büyüköztürk vd., 2023). İçerik analizinin temelinde elde edilen benzer verilerin belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve okuyucunun anlayacağı bir yapıda düzenleyerek yorumlamak vardır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu bağlamda toplanan veriler ilk önce bilgisayar ortamında kodlanarak temalar oluşturulmuştur. Bulgular yorumlanmadan önce uzman görüşüne başvurulmuştur.

Kodlayıcılar arasındaki güvenilirliği sağlamak için Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen “Güvenirlilik = Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100” formül kullanılmıştır. Bu formüle göre kodlamaların güvenilirliği %70 ve üzeri yeterli kabul edilmektedir. Bu araştırmada güvenirlilik katsayısı .86 (%86) olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç elde edilen verilerin yeterli güvenirlilikte olduğunu göstermektedir. Son aşamada katılımcılardan elde edilen bulgular doğrudan alıntı şeklinde tabloların altında sunulmuştur. Veriler sunulurken katılımcıların isimleri paylaşılmamış akademisyenler için (A1, A2...), öğretmenler için (Ö1, Ö2...) şeklinde kısaltmalar kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın problem sorularına bağlı olarak elde edilen bulgular aşağıda sıralanmıştır.

Birinci Görüşme Sorusuna Ait Bulgular

“Yabancılar Türkçe öğretiminde yapay zekâ teknolojilerinin etkileri ve potansiyel faydaları nelerdir?” şeklinde belirlenen soru kapsamında katılımcıların cevaplarına ait frekans dağılımları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Birinci görüşme sorusuna ait dağılım

Etki Teması	
Kod	<i>f</i>
Bireysel öğrenmeyi kolaylaştırma	4
Öğrenmeyi kolaylaştırma	3
Materyal oluşturma ve materyallere ulaşma	2
Zaman kaybını önleme	1
Ölçme ve değerlendirme sürecine katkı sağlama	1
Çeşitli öğrenme seçenekleri sunma	1

Tablo 1 incelendiğinde eğitimcilerin görüşleri etki temasında altı farklı kod altında toplanmıştır. Katılımcılardan dördü yapay zekânın bireysel öğrenmeyi kolaylaştırdığını, üçü öğrenmeyi kolaylaştırdığını, ikisi materyal oluşturma ve materyallere ulaşma konusunda kolaylık sağladığını ifade etmiştir. Birer katılımcı ise yapay zekânın eğitimde zaman kaybını önlediğini, ölçme ve değerlendirme sürecine katkı sağladığını, çeşitli öğrenme seçenekleri sunduğunu belirtmiştir. Katılımcıların görüşlerinden yapılan doğrudan alıntı örnekleri şunlardır:

Gelişen dünya düzeyi ve konjektörel süreç göz önüne alındığında açıkçası faydalarının zararlarından daha fazla olduğunu düşünüyorum. Giderek dijitalleşmeye doğru giden dünya düzeni içerisinde eğitimde de yapay zekânın artması bilgiye ulaşımın artması, yeni modellerin oluşturulması anlamında önemli; ayrıca öğretici ve öğrenen açısından kalıcılığın artması bağlamında da önemli. Sınırlara dikkat edilmemesi ve kontrol sağlanmaması durumunda kalıcı zararları da olabilir. A2

“Yapay zekâ düşünceyi aşan bir eylemde şu an. Eğitimde de büyük katlıları gözüküyor.” A6

“Yapay zekânın eğitim alanında önemli etkileri olduğunu düşünüyorum. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde özellikle düzeye uygun metin uyarlaması konusunda yapay zekâdan faydanılabilir diye düşünüyorum. Ayrıca temel dil becerilerinin geliştirilmesinde de önemli bir rol alabilir.” Ö4

“Yapay zekâ özellikle soru yazımında sıkça kullanılıyor. Yabancılar Türkçe öğretirken ölçme ve değerlendirme sürecinde aktif faydası bulunmaktadır bu durumun yanı sıra yabancılar Türkçe öğretirken kavramları somutlaştırmada etkisi büyük.” Ö5

İkinci Görüşme Sorusuna Ait Bulgular

“Yabancılar Türkçe öğretiminde yapay zekânın kullanımı hangi zorlukları beraberinde

getirmektedir ve bu zorlukların çözümü için ne gibi stratejiler geliştirilebilir?” şeklinde belirlenen soru kapsamında katılımcıların cevaplarına ait frekans dağılımları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. İkinci görüşme sorusuna ait dağılım

Olası Sonuçlar Teması	
Kod	<i>f</i>
Öğrenenleri tembelliğe alıştırır	6
Kültürel unsurları aktarmada eksik kalır	2
Yaratıcılık ve özgünlüğe ket vurur	1
Yanlış ve eksik bilgi verir	1
Fırsat eşitsizliğine sebep olur	1
Fikrim yok	1

Tablo 2 incelendiğinde eğitimcilerin görüşleri olası sonuçlar temasında altı farklı kod altında toplanmıştır. Katılımcılardan altısı yapay zekânın öğrenenleri tembelliğe alıştıracığını, ikisi kültürel unsurları aktarmada eksik kalacağını ifade etmiştir. Birer katılımcı ise yapay zekânın yaratıcılık ve özgünlüğe ket vuracağını, yanlış ve eksik bilgi verebileceğini, fırsat eşitsizliğine yol açabileceğini belirtmiştir. Bir katılımcı ise bu konuda bir fikrinin olmadığını ifade etmiştir. Katılımcıların görüşlerinden yapılan doğrudan alıntı örnekleri şunlardır:

“Yapay zekânın eğitime doğru entegre edilmesi gerekmektedir. Kültürel ve karmaşık konularda yetersiz kalıyor.. Bu sorunları aşmak için özellikle doğru yapay zekâ uygulamasını kullanmak gerekmektedir. Nerde, nasıl kullanacağını iyi bilmek lazım.” Ö4

“Öğrencileri hazıra alıştırmak ve öğrenmeye ket vurmaktadır.” Ö6

“Yapay zekâ kendini geliştirmeye ve dönüştürmeye devam eden bir sistemi içeriyor. Diğer bir yandan kullanıcıların soruları ve cevaplarıyla kendini güncelliyor. Hâl böyle olunca çeşitli noktalarda yanlış veya eksik bilgi sunması kaçınılmaz oluyor. Dolayısıyla yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde hedef dilde yetkin olmayan öğrenenlerin yanlış bilgiyi öğrenmesi hiç bilmemesinden daha sıkıntılı bir durum çünkü yanlış bilginin doğrusunu öğretmek/öğrenmek daha uzun sürüyor. Bu bağlamda yapay zekânın yanlış ya da eksik bilgi vermesi durumunda öğrenenlerin yalnızca bu cevaplara tabii olmadan başka kaynaklardan da bilgiyi doğrulaması gerekmektedir. Bu noktada öğreticilerin öğrenenlerin bu sürecini takip etmesi, yönlendirmesi ve bilginin güvenilirliği konusunda dönüt vermesi çözüm yollarından biri olabilir.”A3

“Yapay zekanın eğitimde kullanılması belli bir süre sonra kalıp ifadelerin oluşmasına sebep olabilir. Akademisyenleri, öğrencileri kolaycılığa yönlendirebilir. Örneğin bir kitabı okumadan üzerinde düşünmeden, emek vermeden, hazır veriler almamıza bu durumun da zihinsel, dilsel becerilerimize katkı sunmamasına sebep olabilir.” A4

Üçüncü Görüşme Sorusuna Ait Bulgular

“Yabancılarla Türkçe öğretiminde yapay zekâ kullanımının etik açıdan oluşturabileceği riskler nelerdir ve bu risklere karşı hangi önlemler alınmalıdır?” şeklinde belirlenen soru kapsamında katılımcıların cevaplarına ait frekans dağılımları Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Üçüncü görüşme sorusuna ait dağılım

Risk Teması	
Kod	<i>f</i>
Özgünlük kaybolması	3
Kişisel bilgilerin sızdırılması ve güvenlik riski	3
Etik risk oluşturma	2
Fikrim yok (zamanla anlaşılacaktır)	2
Sorgulayıcılığı engelleme	1
Etik açıdan risk oluşturmaz	1

Tablo 3 incelendiğinde eğitimcilerin görüşleri risk temasında altı farklı kod altında toplanmıştır. Katılımcılardan üçü yapay zekânın özgünlüğü yok edeceğini, üçü ise kişisel bilgilerin sızdırılması ve güvenlik gibi risklerin ortaya çıkabileceğini ifade etmiştir. İki katılımcı yapay zekânın etik risk oluşturacağını, ikisi ise zamanla anlaşılacağını dolayısıyla bu konuda bir fikirlerinin olmadığını belirtmişlerdir. Diğer katılımcılardan birisi yapay zekânın bireylerin sorgulama gücünü engelleyeceğini bir diğeri ise etik açıdan bir risk oluşturmayacağını ifade etmiştir. Katılımcıların görüşlerinden yapılan doğrudan alıntı örnekleri şunlardır:

“Etik olarak yapay zekadan alınan metinlerin kendi metinleriymiş ya da ifadelerin kendi ifadeleriymiş gibi kullanılması önemli bir sorun olarak görülmektedir.” A1

“Özellikle özel bilgilerin güvenliği, gizliliği ve izin alınmadan kullanılması ciddi etik sorunlar oluşturabilir. Ayrıca kişiler kendi üretimi olmayan bilgileri derleme yoluyla kullanımı da sorun teşkil edebilir.” A5

“Bu da bugünün sorusu değil. Buna cevap vermek için bayağı beklemek gerek.” A6

“Kendisine ait olmayan çalışmaları kendisinin gibi sunması gibi etik ihlaller oluşabilir. Telif eser vb. durumlarda karmaşa yaratabilir.” Ö2

“Öğrenciye bir ödev verildiğinde özgün nitelikte bir dönüş alınmayabilir çünkü yapay zeka destekli programlar öğrenci kolayca birçok etkinliği yapabilmektedir. Bu noktada özgünlüğü ön plana çıkaran yaparak yaşayarak öğrenmeye dayalı etkinlikler tercih edilebilir.” Ö3

“Etik açıdan bir risk olduğunu düşünmüyorum.” Ö5

Dördüncü Görüşme Sorusuna Ait Bulgular

“Yabancılarla Türkçe öğretiminde yapay zekâ araçları kullanılıyor mu, hangi dil becerilerinde hangi yapay zekâ araçlarından yararlanılmaktadır? Kullanmayı tercih etmiyorsanız bunun nedenleri nelerdir?” şeklinde belirlenen soru kapsamında katılımcıların cevaplarına ait frekans dağılımları Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Dördüncü görüşme sorusuna ait dağılım

Kullanma Sıklığı Teması	
Kod	<i>f</i>
Kullanıyorum	7
Kullanmıyorum	5
Kullanma Alanı Teması	
Kod	<i>f</i>
Tüm dil becerilerinde kullanma	3
Yazma ve dinleme	1
Okuma	1
Dinleme	1
Yazma	1

Tablo 4 incelendiğinde eğitimcilerin görüşleri kullanma sıklığı temasında iki farklı kod altında toplanmıştır. Katılımcılardan yedisi yapay zekâ uygulamalarını kullanırken beşi ise bu uygulamaları kullanmadıklarını ifade etmiştir. Katılımcıların görüşlerinden yapılan doğrudan alıntı örnekleri şunlardır:

“Kullanıyorum.” A1

“Evet, çeşitli yapay zekâ araçlarını kullanıyorum.” A3

“Yapay zekâ araçlarını kullanmıyorum.” A4

“Yapay zekâ araçlarını kullanmıyorum.” Ö1

“Kullanıyorum.” Ö2

“Evet kullanıyorum.” Ö3

Ayrıca Tablo 3’te yapay zekâ uygulamalarını “Eğer kullanıyorsanız hangi dil becerilerinde hangi yapay zekâ araçlarından faydalaniyorsunuz? Kullanmayı tercih etmiyorsanız bunun nedenleri nelerdir?” şeklinde yöneltilen sorudan elde edilen veriler kullanma alanı temasında beş farklı kod altında toplanmıştır. Katılımcılardan üçü yapay zekâyı tüm dil becerilerinde kullandığını ifade etmiştir. Bir katılımcı yapay zekâyı yazma ve dinleme becerilerinde kullandığını, bir katılımcı okuma alanında kullandığını birisi de yazma alanında kullandığını belirtmiştir. Katılımcıların görüşlerinden yapılan doğrudan alıntı örnekleri şunlardır:

“Yazma becerisini geliştirme ile ilgili araçlar kullanıyorum Ayrıca dinleme/izleme becerilerini geliştirecek araçlar kullanıyorum.” A1

“Dört temel dil becerisi ve dil bilgisi alanında özgün örnekler ve alıştırmalar, çeşitli dönütler için yardım alıyorum.” A3

“Kullanmayı tercih etmememin en önemli sebeplerinden biri emek vermeden yapacağım işler beni mutlu ve vicdanımı rahat ettirmez. Ayrıca bilişsel ve dilsel gelişimime bir katkı sunacağını düşünmediğim için kullanmak istemiyorum.” A4

“Yapay zeka araçlarını kullanacak olsam dört temel beceri, dil öğretimi, görsel ve işitsel materyaller de kullanmayı ve fayda sağlama amaçlarını göz önünde bulundururum. Yapay zeka araçlarının aşikar bir şekilde görünürlüğü artan güvenlik açıklarının olması kişisel ve şifreleme bilgilerinin üçüncü kişilerle kolay bir şekilde paylaşımı, denetleme organın aksayan yönlerinin bulunması yapay zeka araçlarının kullanımını zorlaştırmaktadır.” Ö1

“Ders planı tasarlama, konuşma metni hazırlamada CHATGPT kullanıyorum. Her şeyde de kullanmam kişinin becerilerini olumsuz etkileme sorunu oluşturabileceği için.” Ö2

“Araştırma yapmak amacıyla okumalarımnda kullanıyorum. Örnek olarak ChatGPT, Scite ai gibi.” Ö3

Beşinci Görüşme Sorusuna Ait Bulgular

“Yabancılarla Türkçe öğretiminde yapay zekâ gelecekte nasıl bir dönüşüm yaratabilir, bu dönüşüme uyum sağlamak için hangi önlemler alınmalıdır?” şeklinde belirlenen soru kapsamında katılımcıların cevaplarına ait frekans dağılımları Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Beşinci görüşme sorusuna ait dağılım

Öngörü	
Kod	<i>f</i>
Bireysel ve kalıcı öğrenme	4
Eğitimde dijitalleşme	2
Dil öğretimine katkı	2
Materyallere ulaşma	1
Tüm meslek gruplarının etkilenmesi	1
Yaratıcılık ve hayal gücünü sınırlandırma	1
Üretmeyen bireylerin yetişmesi	1

Tablo 5 incelendiğinde eğitimcilerin görüşleri öngörü temasında yedi farklı kod altında toplanmıştır. Katılımcılardan dördü yapay zekânın eğitimde bireysel ve kalıcı öğrenmeyi sağlayacağını, ikisi eğitimin dijitalleşeceğini, ikisi dil öğrenme sürecine olumlu katkı sağlayacağını belirtirken, birer katılımcı ise materyallere ulaşma konusunda kolaylık sağlayacağını ve gelecekte tüm meslek gruplarını etkileyeceğini belirtmiştir. Diğer yandan iki katılımcıdan birisi yapay zekânın gelecekte bireylerin yaratıcılık ve hayal gücünü sınırlandıracağını diğeri ise üretemeyen bireylerin yetişmesine yol açabileceğini ifade etmiştir. Katılımcıların görüşlerinden yapılan doğrudan alıntı örnekleri şunlardır:

“Yapay zekanın günümüz koşulları düşünüldüğünde işitsel ve görsel basının materyallerine ulaşılması kolay hale getireceği bir gerçekliktir. Güvenlik açıklarının ve denetleme organın iyileştirilmesi yapay zekanın yerinde ve doğru kullanımı Eğitim, Kültür aktarımı, Dil öğretiminin işlevsel hale getirecektir.” Ö1

“Teorik bilgi gerektirecek konular geçerliliğini yitirebilir. Yaratıcılık ve hayal gücü sınırlandırılabilir.” Ö6

“Gelecekte tüm eğitim ortamları sanal hale dönüşebilir. Her şeyin dijital ortamda görsel ve duysal unsurlardan oluşma tehlikesi var. Biz eğitimciler için en önemli olan yaparak ve yaşayarak kalıcı hale gelen kazanım tarzımızı koruyabilmek. Uzun vadede bunun korunması adına özellikle proje gibi grup çalışmalarına ağırlık verilmelidir.” A2

“Hazırcılığa, kolaycılığa sebep olacağını düşünmekteyim. Nasıl şimdi ki teknoloji insanların aşırı hantal olmasına sebep olduysa yapay zekânın da zihinsel olarak üretmeyen, tembel ve hazır insanların yetişmesine sebep olacağını düşünmekteyim. Bu değişimlere uyum sağlamak için emek, emeğin önemi ve dürüstlük gibi değerlerin bireylere edindirilmesi gerekir.” A4

“Ansiklopedilerden bilgisayarlara geçişte olduğu gibi kaygı ve riskler konuşulsa da yapay zekânın hiçbir şeyin yerini almayacağını ancak zaman ve emek noktasında ciddi bir dönüşüm sağlayacağını ve bireylerin birbirine olan bağımlılığını azaltacağını düşünüyorum. Bunun getirileri olmakla birlikte sosyal bir varlık olan insanın bağılıklarının zayıflaması uzun vadede sosyolojik sorun ve çözümlere sebep olabilir. Ayrıca bir değişim süreci olan bu aşamada değişime ayak uyduramayan öğretmenler/öğreticiler için ciddi bir dışlanma, elenme sebebi oluşturabilir.” A5

Altıncı Görüşme Sorusuna Ait Bulgular

“Eğitimcilerin Yabancılar Türkçe öğretiminde yapay zekâ programlarının etkilerine ilişkin diğer görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenen soru kapsamında katılımcıların cevaplarına ait frekans dağılımları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Altıncı görüşme sorusuna ait dağılım

Beklenti Teması	
Kod	f
Etkili ve kalıcı öğrenmeye katkı sunacak	3
Yeni uygulamalar ortaya çıkacak	1
Konuşma ve anlama noktasında önem kazanacak	1
İnsanlık için bir fırsat	1
Eğitimde araç olarak kullanılmalı	1
Yeni bir şey üretmez var olanı tasarlayacak	1
Fikrim yok	4

Tablo 6 incelendiğinde eğitimcilerin görüşleri beklenti temasında yedi farklı kod altında toplanmıştır. Katılımcılardan üçü yapay zekânın eğitimde etkili ve kalıcı öğrenmeye katkı sunacağını, birer katılımcı ise yeni uygulamaların ortaya çıkacağını, konuşma ve anlama noktasında gittikçe önem kazanacağını, eğitimde bir araç olarak kullanılması gerektiğini, insanlık için bir fırsat olduğunu ifade etmiştir. Bir katılımcı yapay zekânın yeni bir şey üretmediğini var olan bilgileri yeniden tasarladığını belirtmiştir. Dört katılımcı ise bu konuda bir fikirlerinin olmadığını ifade etmiştir. Katılımcıların görüşlerinden yapılan doğrudan alıntı örnekleri şunlardır:

“Şu anda yaygın olarak konuşma robotları doğrudan bireysel insanların istemlerine yanıt verecek şekilde karşılık bulmaktadır ama zamanla öğrenimle ilgili eğitimle ilgili amaca uygun özel öğrenciye uygun materyaller karşımıza çıkacaktır.” A1

“Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde görev alan öğretmenlerin ve öğrenim gören öğrenenlerin çoğunluğunun teknolojik yetkinliklerinin yeterli olmadığını düşünüyorum. Dolayısıyla yapay zekâ programlarının öğrenme ve öğretme sürecine olan etkilerinin olumlu sonuçlar ortaya koyabilmesi için paydaşların dijital yetkinliklerinin sağlanması gerekmektedir. Teknoloji, yapay zekâ ve dijital dünya hakkında öğretmenlerin ve öğrenenlerin çeşitli eğitimler alması yoluyla yapay zekâ programlarının eğitimde olumlu etkilerini ortaya koyacağını düşünüyorum.” A3

“Yok. Teşekkürler.” A5

“Fikrim yok” Ö3

“Yapay zekâ eğitim de dâhil her alanda mutlaka kullanılacaktır. Bu açıdan hem öğretmenler hem de öğrencilerin dijital okuryazarlığı konusunda eğitil alması, veri güvenliği vb. konularda bilinçli olmayı gerekmektedir.” Ö4

“Eklemek istediğim herhangi bir şey yok.” Ö5

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten eğitimcilerin Türkçe dersinde yapay zekâ araçlarını kullanma durumları ve muhtemel etkileri hakkındaki görüşleri değerlendirilmiştir. Eğitimcilerin görüşlerinden hareketle ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

Eğitimcilerin büyük bir kısmının bu araçların bireysel öğrenme süreçlerini desteklediğini, eğitim materyallerine erişimi ve materyal oluşturmayı kolaylaştırdığını, zaman kaybını azaltarak verimliliği artırdığını ve farklı öğrenme seçenekleri sunarak eğitim sürecine katkı sağladığını ifade ettikleri anlaşılmıştır. Bununla birlikte bu uygulamaların kullanımında belirli sınırlamalara ve kontrollü bir şekilde uygulanmasına dikkat edilmesi gerektiği, aksi takdirde kalıcı olumsuz etkiler doğurabileceği vurgulanmıştır.

Eğitimcilerin görüşlerinden hareketle yapay zekâ uygulamalarının öğrencileri hazır olana alıştırmakla tembelliğe sevk ettiği, kültürel unsurları aktarmada eksik kaldığı, yaratıcılık ve özgünlüğe ket vurduğu, yanlış ve eksik bilgi aktardığı, fırsat eşitsizliğine yol açtığı sonucuna ulaşılmıştır.

Eğitimde yapay zekâ kullanımının etik boyutlarına dair yapılan değerlendirmeler eğitimciler arasında farklı görüşlerin varlığını ortaya koymaktadır. Bazı eğitimciler, yapay zekânın etik açıdan herhangi bir risk oluşturmeyeceğini savunurken, bazıları bu risklerin zamanla daha belirgin hale geleceğini ve bu konuda net bir görüş bildiremeyeceklerini ifade etmiştir. Bir kısım eğitmen ise özellikle "kopyala-yapıştır" alışkanlıklarının artmasıyla özgünlüğün kaybolabileceğini ve bunun etik açıdan olumsuz sonuçlar doğurabileceğini vurgulamıştır. Ayrıca kişisel verilerin sızdırılması ve güvenlik ihlalleri gibi potansiyel riskler konusunda da endişeler dile getirilmiştir.

Eğitimcilerin büyük bölümünün yapay zekâ uygulamalarını kullandığı belirlenmiştir. Bu uygulamaları kullanan katılımcıların okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerileri için çeşitli yapay zekâ araçlarını tercih ettikleri tespit edilmiştir. Bu sonuçlar farklı dil becerilerinin geliştirilmesinde yapay zekâ araçlarının yaygın bir şekilde kullanıldığını göstermektedir. Bazı eğitimcilerin ise kişisel verilerin sızdırılması ve güvenlik tehditleri, yüksek maliyetler, emek harcanmadan elde edilen sonuçların etik sorunlar yaratması ve dilsel ile bilişsel yeteneklerin gelişimini olumsuz etkileyeceği gerekçeleriyle yapay zekâ uygulamalarını kullanmamayı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Bazı eğitimciler gelecekte bu teknolojilerin bireysel öğrenmeyi ve bilgi edinmeyi kolaylaştıracağını, dijitalleşmenin eğitim süreçlerinde daha da yaygınlaşacağını, dil öğretiminde önemli katkılar sağlayacağını ve eğitim materyallerine erişimin hızlanacağını öngörmektedir.

Son olarak, eğitimciler yapay zekânın insanlık için bir fırsat olduğunu, bu nedenle bir araç olarak kullanılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte bazı eğitimcilerin bu konuya dair herhangi bir fikirlerinin olmadığını dile getirmiştir.

Alanyazın incelendiğinde bu araştırmanın sonuçlarını destekleyen çalışmalara ulaşılmıştır. Çangal vd. (2025) yabancılara Türkçe öğretimi alanında ders veren uzmanların görüşlerini inceledikleri çalışmada, yapay zekânın öğreticilerin motivasyonunu arttırdığını, dönüt verme mekanizması sayesinde öğrenme sürecini desteklediğini ve dil öğrenme imkânı sağlayarak dil becerilerinin gelişmesine katkı sağladığını ifade etmiştir. Kaleli ve Özdemir (2025) yapay zekâ destekli uygulamaların (ChatGPT, Mondly, Rosetta Stone ve DeepSeek) yabancılara Türkçe öğretiminde öğrenmeyi bireyselleştirdiğini, anında geri bildirim verdiğini, öğrenenlerin kelime dağarcıklarını zenginleştirdiğini ve eğitime yeni bir yaklaşım getirdiğini belirtmiştir. Katı ve Can (2024) yabancılara Türkçe öğretiminde ChatGPT 3.5 programını metin

sadeleştirmede uygulanabilirliğini inceledikleri araştırmada, program sekiz metin üzerinde uygulanmış ve seçilen metinlerden yarısının hedeflenen seviyeye uygun bir şekilde oluşturulduğunu vurgulamıştır. Köse vd. (2024) yapay zekânın eğitimcilerin işinde kolaylık sağladığını ve kalıcı öğrenmeyi desteklediğini belirtmiştir. Küçükpara vd. (2024) yapay zekânın zaman tasarrufu, bireysel öğrenme ve kişisel gelişimi desteklediğini ancak kötü amaçla kullanım, bilgi ve güvenilirlik açığı gibi bazı riskler barındırdığını vurgulamıştır. Tekeli ve Yeşil (2024) yabancılara Türkçe öğretiminde metin sadeleştirme konusunda yapay zekâ destekli sanal sadeleştirme uygulamalarının Türkçedeki kültürel unsurları aktarmada yetersiz kaldığını ancak zaman ve iş gücü konusunda tasarruf sağladığını belirtmiştir. Duarte vd. (2023) yapay zekânın eğitimdeki potansiyel etkilerini belirlemeye çalıştıkları araştırmada, yapay zekânın bireysel öğrenme ve dönüt verme konusunda oldukça olumlu etkileri olduğunu vurgulamıştır. Zileli (2023) yabancılara Türkçe öğretiminde ChatGPT programının dil öğrenenlere geri bildirim başta olmak üzere birçok açıdan dil öğretim sürecine katkı sunduğunu ifade etmiştir. Chaudhry ve Kazim (2022) yaptıkları araştırmada, yapay zekânın bireysel öğrenmeye olanak sağlayarak bireylerin akademik başarılarını desteklediğini ve eğitimcilerin iş yükünü hafiflettiğini vurgulamıştır. Arslan (2020) çalışmasında, yapay zekânın bireysel öğrenme imkânı ve geri bildirim konusunda büyük bir değişim yaratacağını ve sınıf yönetimi ile idari işlerde kolaylık sağladığını ifade etmiştir.

Araştırmanın sonuçlarından hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

- Eğitimcilerin yapay zekâ uygulamalarına yönelik takındıkları olumsuz tutumların değişmesi amacıyla etik ilkelere dayalı eğitim programları geliştirilebilir.
- Yapay zekâ uygulamalarının eğitim sürecinde doğru ve etkili kullanımı için eğitimci ve öğrencilere eğitim verilebilir.
- Yapay zekânın eğitimde fırsat eşitsizliğine yol açacak her türlü önlemler alınmalıdır.
- Bu araştırma Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin eğitimcilerin görüşlerini analiz etmiştir. Nicel veya karma araştırma yaklaşımlarına dayalı daha ayrıntılı çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Alpaydın, E. (2013). *Yapay öğrenme: yeni yapay zekâ(1.Baskı)*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi. Yayınevi.
- Arslan, K. (2020). Eğitimde yapay zekâ ve uygulamaları. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 71-80.

- Aydoğdu, F. & Kelpšiene, M. (2021). Uses of Augmented Reality in Preschool Education. *International Technology and Education Journal*, 5(1), 11-20.
- Banaz, E. ve Maden, S. (2024). Türkçe öğretmen adaylarının yapay zekâ tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 14(2), 1173-1180
- Baş, B. ve Yıldırım, T. (2018). Yabancılar Türkçe öğretiminde teknoloji entegrasyonu. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 827-839.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (34. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Castells, M. (2000). *The rise of the network society: the information age: economy, society and culture*. Oxford, UK: Wiley.
- Chaudhry, M. A. & Kazim, E. (2022). Artificial intelligence in education (aied): a high-level academic and industry note 2021. *AI and Ethics*, 2(1), 157-165.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches* (2nd Edition). USA: SAGE Publications.
- Çangal, Ö., Çelik, M. E. ve Başar, U. (2025). Yabancılar Türkçe öğretiminde yapay zekâ kullanımına yönelik öğretici görüşleri. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 10(1), 57-97.
- Drigas, A. S. & Ioannidou, R. E. (2012). Artificial intelligence in special education: A decade review. *International Journal of Engineering Education*, 28(6), 1366-1372.
- Duarte, N., Montoya, Y., Beltran, A. & Bolaño Garcia, M. (2023, May). Use of artificial intelligence in education: A systematic review. In *4th South American International Conference on Industrial Engineering and Operations Management* (pp. 614-624). IEOM Society International. Erişim adresi: <https://ieomsociety.org/proceedings/2023peru/169.pdf>
- Dündar, Ş. N. ve Kara, M. (2019). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde dijital platformların kullanılmasına yönelik öğretmenlerin görüşleri. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 8(24), 557-579.
- Elmas, Y. ve Yücel, D. (2024). Yabancı dil Türkçe öğretiminde istem mühendisliği teknikleriyle sohbet robotlarının kullanımı. *Journal of Criminology Sociology and Law*, 5(9), p. 54-83.
- Freeman, D. & Johnson, K. E. (1998). Reconceptualizing the knowledge-base of language teacher education. *TESOL quarterly*, 32(3), 397-417.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi, yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem Akademi
- Huang, X., Zou, D. & Cheng, G. (2020, November). Artificial intelligence in language education. *Paper Presented at the International Conference on Education and Artificial Intelligence*, (ICEAI, 2020), Hong Kong, China.
- İşler, B. ve Kılıç M. Y. (2021). Eğitimde yapay zekâ kullanımı ve gelişimi. *E-Journal of New Media*, 5(1), 1-11. DOI: [10.17932/IAU.EJNM.25480200.2021/ejnm_v5i1001](https://doi.org/10.17932/IAU.EJNM.25480200.2021/ejnm_v5i1001)

- Jiang, X. (2022). Design of artificial intelligence-based multimedia resource search service system for preschool education. In *2022 International Conference on Information System, Computing and Educational Technology (ICISCET)* (pp. 76-78). IEEE. DOI: [10.1109/ICISCET56785.2022.00027](https://doi.org/10.1109/ICISCET56785.2022.00027)
- Kaleli, A. ve Özdemir, C. (2025). Yapay zekâ destekli dil öğretiminde yeni bir yaklaşım: Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yapay zekâ uygulamaları. *IJSSAR International Journal of Social Original Article Sciences and Academic Research*, 2(3), 77-91. DOI: <https://doi.org/10.52096/issar.02.03.05>
- Katı, T. N. ve Can, U. (2024). Yapay zekâ ile üretilen metinlerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma becerisine yönelik kullanılabilirliği: ChatGPT-3.5 örneği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 538-569. DOI: <https://doi.org/10.17679/inuefd.1415303>
- Köse, B. B., Radıf, H., Uyar, B., Baysal, İ. ve Demirci, N. (2024). Öğretmen görüşlerine göre eğitimde yapay zekanın önemi. *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences (JOSHAS)*, 9(71), 4203-4209.
- Kushmar, L.V., Vornachev, A.O., Korobova, I.O. & Kaida, N.O. (2022). Artificial intelligence in language learning: what are we afraid of. *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL* (8), 262-273.
- Küçükara, M. F., Ünal, M. ve Sezer, T. (2024). Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin yapay zekâyâ ilişkin görüşleri. *Temel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 17-28.
- Lameras, P. & Arnab, S. (2021). Power to the teachers: an exploratory review on artificial intelligence in education. *Information*, 13(1), 14. DOI: <https://doi.org/10.3390/info13010014>
- Liu, S., Guo, D., Sun, J., Yu, J. & Zhou, D. (2020). MapOnLearn: The use of maps in online learning systems for education sustainability. *Sustainability*, 12(17), 7018. <https://doi.org/10.3390/su12177018>
- McCarthy, J. (2007). What is artificial intelligence?. Erişim adresi (4 Mayıs 2023): <http://www.formal.stanford.edu/jmc/whatisai/node1.html>
- Ouyang, F. & Jiao, P. (2021). Artificial intelligence in education: The three paradigms. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 2. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2021.100020>
- Patton, M. Q. (2005). Qualitative research. New York: John Wiley & Sons, Ltd
- Roll, I. & Wylie, R. (2016). Evolution and revolution in artificial intelligence in education. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 26, 582-599, <https://doi.org/10.1007/s40593-016-0110-3>
- Su, J., Ng, D. T. K. & Chu, S. K. W. (2023a). Artificial intelligence (AI) literacy in early childhood education: The challenges and opportunities. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 4, 100124.

- Tekeli, M. ve Yeşil, Y. (2024). Yabancılarā Türkçe öğretiminde geleneksel ve yapay zekâ destekli metin sadeleştirmenin toplum dilbilimsel açıdan incelenmesi: Muallim Naci'nin Ömer'in çocukluğu örneği. *TÜRKAV Kamu Yönetimi Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 195-230.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yin, R. (1984). *Case study research: design and methods*. (3rd Edition). California: Sage Publications.
- Yuen, S. C., Yaoyuneyong, G. & Johnson, E. (2011). Augmented reality: an overview and five directions for ar in education. *Journal of Educational Technology Development and Exchange (JETDE)*, 4(1). <https://doi.org/10.18785/jetde.0401.10>
- Zawacki Richter, O., Marín, V., Bond, M. & Gouverneur, F. (2019). Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education – where are the educators?. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 16(1). <https://doi.org/10.1186/s41239-019-0171-0>
- Zileli, E. N. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğreniminde ChatGPT örneği. *Uluslararası Karamanoęlu Mehmetbey Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 42-51. <https://doi.org/10.47770/ukmead.1296013>

OPINIONS OF EDUCATORS TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE APPLICATIONS

EXTENDED ABSTRACT

Technology plays an influential role in the lives of modern societies in today's world. It is known that technological developments have changed people's lifestyles, communication styles and education and training systems. Rapid developments in the field of technology allow people to communicate with each other in any language in a healthy and fast manner. A development taking place in any part of the world can be followed instantly by a large part of the world with the opportunities provided by technology. One of the important developments in the field of technology in recent years is artificial intelligence applications. The concept of artificial intelligence was first mentioned in 1956 by John McCarthy, Marvin L. Minsky, Nathaniel Rochester and Claude E. Shannon at the Dortmund Conference (Alpaydın, 2013). Artificial intelligence, defined as the science and engineering of making intelligent computer programs (McCarthy, 2007), has important functions in a wide range of application areas (Küçükara et al., 2024). So much so that artificial intelligence has become one of the important technological elements that provide convenience to people in many countries and different sectors.

Today, societies attach great importance to raising generations who have a good command of technology-based applications and can use these applications effectively (Su et al., 2023a). Therefore, taking artificial intelligence applications into consideration while organizing education and training activities is considered as a vital issue. These technological developments have resulted in more widespread use of artificial intelligence-based applications in educational environments (Ouyang & Jiao, 2021).

The use of artificial intelligence in educational activities can make a positive contribution to educators. It is known to help educators in monitoring student progress, analyzing learning inputs and giving feedback to students (Jiang, 2022). This is because teachers not only teach language but also help students develop communicative language skills and cultural awareness. It can be said that this is the main factor that reveals the importance of teachers in the language learning process. In this context, experts in the field play a critical role in the design and implementation of AI-supported applications in language teaching (Lameras & Arnab, 2021). Therefore, it is important to know the opinions of educators about these applications.

Considering that the language learning process is affected by multiple factors, it can be said that various approaches and methods should be used in this process. In this context, it is known that artificial intelligence is very important in language teaching to provide students with the objectives and achievements of the target language (Kushmar et al., 2022).

In the study, it was aimed to determine the opinions of educators about the use of artificial intelligence in teaching Turkish to foreigners.

METHOD

This study was designed in accordance with the case study design, one of the qualitative research approaches. Case study is a qualitative research approach in which one or more limited situations are examined in depth with data collection tools including multiple sources such as interviews, observations, documents, reports, audio-visuals, and themes related to the situation or situation are defined (Creswell, 2007). The study group of the research consists of a total of 12 people, six academicians and six teachers who teach Turkish as a foreign language in different regions of Türkiye. While determining the study group of the research, convenience sampling was used considering the financial means and time available to the researcher. A structured interview form was used in the study. Necessary permissions were obtained for the collection of research data. After obtaining the necessary permissions, the participants were informed that participation would be voluntary and that the data obtained would only be used in this research. After receiving positive feedback from the participants, the interview questions were sent to each participant via e-mail. The data obtained within the scope of the research were analyzed by content analysis technique.

RESULT AND DISCUSSION

It was understood that most of the educators stated that these tools support individual learning processes, facilitate access to educational materials and material creation, increase productivity by reducing time loss and contribute to the educational process by offering different learning options. However, it was emphasized that these applications should be applied in a controlled manner and with certain limitations, otherwise they may have lasting negative effects. The evaluations on the ethical dimensions of the use of artificial intelligence in education reveal the existence of different opinions among educators. While some educators argued that artificial intelligence would not pose any ethical risks, others stated that these risks would become more apparent over time and that they could not give a clear opinion on this issue. Some educators, on the other hand, emphasized that originality may be lost especially

with the increase in “copy-paste” habits and this may have negative ethical consequences. Concerns were also expressed about potential risks such as leakage of personal data and security breaches. When the literature was examined, studies supporting the results of this study were found. angal et al. (2025) examined the opinions of experts teaching Turkish to foreigners and stated that artificial intelligence increases the motivation of the teachers, supports the learning process thanks to the feedback mechanism and contributes to the development of language skills by providing language learning opportunities. Kaleli and zdemir (2025) stated that artificial intelligence-supported applications (ChatGPT, Mondly, Rosetta Stone and DeepSeek) individualize learning in teaching Turkish to foreigners, give instant feedback, enrich learners' vocabulary and bring a new approach to education. Katı and Can (2024) examined the applicability of ChatGPT 3.5 program in text simplification in teaching Turkish to foreigners, the program was applied on eight texts and emphasized that half of the selected texts were created in accordance with the targeted level. Kse et al. (2024) stated that artificial intelligence facilitates the work of educators and supports permanent learning.